

<p>PSG Financieel verslag & jaarrekening</p>	<p>Maart 2018</p> <p>2017</p>
---	--------------------------------------

Versie	Status	Datum	Auteur	Doel-Wijzigingen
1.0	Concept	Feb 2018	Schouten/Kuiper	DO/Raad van Toezicht
1.3	Concept	Apr 2018	Schouten/Kuiper	DO/vaststellen
1.4	Concept	mei 2018	Schouten/Kuiper	Auditcommissie / BDO
1.6	Vastgesteld	juni 2018	Schouten/Kuiper	RvT goedkeuren

**Scholengroep
Purmerendse**

Inhoudsopgave

A. Bestuursverslag	3
A1 Aanbieding	3
A2 Missie en visie PSG	3
A3 Strategisch beleid PSG 2017	3
A4 Stichting Purmerendse Scholen Groep	9
A5 Financiële situatie op balansdatum	11
A6 Begroting 2018 en Continuïteitsparagraaf	13
B. Jaarrekening 2017	20
B1 Balans per 31 december	20
B2 Staat van Baten en Lasten	20
B3 Kasstroomoverzicht	21
B4 Grondslagen voor waardering activa en passiva	22
B5 Grondslagen voor bepaling van het resultaat	24
B6 Financiële instrumenten en risicobeheersing	25
B7 Activa	26
B8 Passiva	27
B9 Overzicht van geormerkte subsidies OCW (Model G)	30
B10 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	30
B11 Baten	30
B12 Lasten	32
B13 Financiële baten en lasten	35
B14 Wet Normering Topinkomens	35
B15 Bestemming van het resultaat	38
B16 Gebeurtenissen na balansdatum	39
B17 Verbonden partijen	39
C. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40
C1 Gegevens over de rechtspersoon en ondertekening	40

A. Bestuursverslag

A1 Aanbieding

Voor u ligt de Jaarrekening 2017 van de Purmerendse ScholenGroep. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de bestuurder. In deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop middelen zijn ingezet, welke keuzes zijn gemaakt en welke resultaten daarmee zijn behaald. De jaarrekening 2017 sluit in de verantwoordingsplicht aan op de Begroting PSG 2017 en is opgesteld conform de voorgeschreven "Richtlijn Jaarverslag/jaarrekening Onderwijs" van het ministerie van OCW. Later verschijnt de publieksversie Integraal Onderwijskundig Jaarverslag.

A2 Missie en visie PSG

De Purmerendse ScholenGroep bestaat uit zes scholen op verschillende grondslag, openbaar en bijzonder, met een veelzijdig aanbod in opleidingen en leerwegen en met uiteenlopende pedagogisch-didactische aanpakken. Deze diversiteit geeft ouders en leerlingen de mogelijkheid tot kiezen en geeft scholen de mogelijkheid tot maatwerk in het onderwijs en de ondersteuning. Wij zijn een scholengroep in beweging, waar medewerkers zich dagelijks inzetten voor de leerlingen. De aandacht is gericht op de realisatie van een hoge onderwijskwaliteit.

Onze missie is vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid hoogwaardig onderwijs aan te bieden. Dit in een veilige, stimulerende leeromgeving, aan een zo breed mogelijke groep leerlingen van 12 tot 18 jaar. Ons onderwijs richt zich op vervolgonderwijs of op een volwaardige plek in en deelname aan de samenleving. De PSG werkt met eigentijds onderwijs, aan het behalen van een diploma voor elke leerling, waarbij het stimuleren van excellentie en het wegwerken van mogelijke leerachterstanden tot de pedagogische taak behoort.

Onze visie op Onderwijs

Goed onderwijs komt tegemoet aan de basisbehoeften van de leerling, te weten: veiligheid, uitdaging om te leren en waardering. Het bereidt voor op vervolgonderwijs of de maatschappij, maar stimuleert ook de persoonlijke groei en creatieve ontwikkeling. We hebben de kennis en kunde in huis om elke leerling een opleiding te bieden die bij hem past. We zijn professionals die inspireren en motiveren maar onze docenten bieden ook duidelijkheid en structuur in school. De leerling wordt uitgedaagd lef te tonen in zijn ambities en aanpak, maar leert ook om te gaan met tegenslag en teleurstelling. Ons onderwijs kenmerkt zich door maatwerk en flexibiliteit die rekening houden met verschillen tussen leerlingen.

A3 Strategisch beleid PSG 2017

Richtinggevend voor het beleid in 2017 zijn de volgende doelstellingen uit het strategisch beleid:

- (Onderwijs)Resultaten op en mogelijk boven het Nederlands gemiddelde.
- Een eigentijdse (digitalisering), uitdagende leeromgeving, herkenbaar gebruik in ELO – BYOD - methode.
- Gedifferentieerd onderwijs in elk leerjaar voor de leerlingen in het leertempo en aanpak.
- Medewerkers functioneren als professionals boven de beroepsstandaard.
- Op een gezonde financiële basis, dat wil zeggen verantwoord en duurzaam.
- Versterking van samenhang en kwaliteit in de interne organisatie.

A3.1 Belangrijke interne ontwikkelingen in 2017

A3.1.1 Maatgevend onderwijs, ontwikkelingen in 2017

Alle scholen hebben geïnvesteerd in onderwijsontwikkeling die tot uiting komt in een vorm van maatwerk en flexibilisering van het aanbod. Zo rekening houdend met de landelijke tendens van gepersonaliseerd leren. Hierbij zijn de doelstellingen 'voorbereiden op vervolgonderwijs', 'burgerschap' en 'individuele ontplooiing' uit het strategisch beleidsplan leidend. Deze ontwikkeling lijkt effect te hebben op de uit- en instroom van leerlingen en de aantrekkelijkheid van de PSG. Over de jaren stijgt het leerlingenaantal tegen de demografische tendens in.

Resultaten 2017

Gemeten naar de resultaten scoren de scholen vaak onder de landelijke norm. We blijven daarbij achter op de PSG-doelstellingen. Elke school hanteert een plan van aanpak als verbeterplan op de resultaten.

De slagingspercentages blijven in vijf van de negen opleidingen achter bij de doelen. Voor het Jan van Egmond leidt dit tot een geïntensiveerd verbeterplan.

Voor het gemiddeld examencijfer geldt, op basis van het drie-jaar gemiddelde, dat Gerrit Rietveld op de kaderberoepsgerichte leerweg nog een stap moet maken.

Tabel A3.1: Onderwijsresultaten

Slagingspercentages - gemiddeld examencijfer - verschil SE/CE; PSG scholen versus landelijke 2017															
Schooljaar		S16-17 %-CE		S15-16 %-CE		S16-17 cijfer			S15-16 cijfer			S16-17 marge CE/SE		S15-16 marge CE/SE	
		PSG	Landelijk	PSG	Landelijk	PSG	3jrs gem.	Landelijk	PSG	3jrs gem.	Landelijk	PSG	3jrs gem.	PSG	3jrs gem.
Da Vinci	VWO	92,9%	91,1%	91,5%	91,2%	6,3	6,3	6,50	6,3	6,5	6,30	0,12	0,16	0,17	0,15
Da Vinci	HAVO	84,3%	87,3%	92,3%	88,6%	6,2	6,3	6,30	6,5	6,4	6,27	0,12	0,05	-0,12	-0,01
Jan van Egmond	VWO	84,8%	91,1%	87,3%	91,2%	6,3	6,5	6,50	6,5	6,5	6,30	0,36	0,25	-0,25	0,20
Jan van Egmond	HAVO	76,3%	87,3%	71,6%	88,6%	6,0	6,1	6,30	6,0	6,2	6,27	0,27	0,19	0,04	0,08
Gerrit Rietveld	VMBO (B)	100%	98,1%	98,3%	97,8%	6,6	6,4	6,80	6,4	6,5	6,50	-0,27	-0,23	-0,13	-0,20
Gerrit Rietveld	VMBO (K)	95,5%	96,1%	95,2%	95,8%	6,1	6,0	6,40	6,1	6,1	6,23	0,15	0,27	0,29	0,25
Nelson Mandela	VMBO (G) T	88,9%	92,9%	95,4%	94%	6,2	6,4	6,40	6,4	6,3	6,19	0,20	0,13	0,25	0,11
Antoni Gaudi	VMBO (G) T	94,2%	92,9%	91,4%	94%	6,2	6,3	6,40	6,2	6,3	6,19	0,25	0,21	0,29	0,17
WJ Bladergroen	Praktijk/ISK	100%		100%											
		boven de norm		klein verschil											
		onder de norm													

In het nieuwe toezichtkader Inspectie-VO wordt het onder- en bovenbouwrendement gemeten aan de hand van de bevorderingspercentage (het 'overgaan' en 'zittenblijven'). Dit heet de onder/bovenbouw snelheid, dat wil zeggen; hoeveel jaren doen leerlingen over de opleiding in deze afdelingen, gemeten op een driejarig gemiddelde. Alle PSG-scholen scoren positief op zowel de onderbouwsnelheid als op het bovenbouwsucces.

Onderwijssnelheid en onderwijspositie PSG scholen 2017 en 2016													
Schooljaar		OB-snelheid S16-17			OB-snelheid S15-16			BB-succes S16-17			BB-succes S15-16		
		PSG	3jrs gem	Landelijk	PSG	3jrs gem	Landelijk	PSG	3jrs gem	Landelijk	PSG	3jrs gem	Landelijk
Da Vinci	VWO	98,4%	98,4%	95,5%	99,4%	98,3%	95,5%	81,9%	87,5%	82%	88,8%	87,6%	81,9%
Da Vinci	HAVO	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	79,7%	84,1%	80%	87,0%	82,9%	79,7%
Jan van Egmond	VWO	97,4%	95,5%	95,5%	94,6%	91,1%	95,5%	81,9%	88,9%	82%	90,4%	88,8%	81,9%
Jan van Egmond	HAVO	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	78,7%	78,7%	80%	80,5%	81,0%	79,8%
Gerrit Rietveld	VMBO (B)	98,1%	97,6%	95,5%	96,7%	97,8%	95,4%	87,3%	85,1%	88%	92,8%	88,2%	87,1%
Gerrit Rietveld	VMBO (K)	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	86,0%	82,2%	87%	90,0%	90,4%	86,0%
Nelson Mandela	VMBO (G) T	97,8%	98,4%	95,5%	97,7%	97,9%	95,5%	86,7%	89,1%	87%	94,3%	91,4%	86,7%
Antoni Gaudi	VMBO (G) T	97,7%	96,9%	95,5%	97,7%	97,9%	95,5%	86,9%	91,1%	87%	90,0%	87,9%	86,8%
WJ Bladergroen	VMBO	93,5%	95,4%	95,5%	94,0%	93,6%	95,5%						
Norm OB snelheid = 95,50													
		boven de norm											
		onder de norm											

Veiligheid – tevredenheid

Het nieuwe toezichtkader Inspectie-VO hanteert twee indicatoren voor schoolklimaat, te weten: (sociale) veiligheid en pedagogisch klimaat. Alle PSG-scholen doen jaarlijks mee aan een vorm van onderzoek naar schoolklimaat en veiligheid. Daarbij scoren alle scholen op gemiddeld tot boven Nederlands gemiddeld niveau voor wat betreft welbevinden, veiligheid en tevredenheid. Op de terreinen van actief anti-pest-beleid, agressie - intimidatie en het beleid sociale media zijn de procedures op orde en kent elke school een herkenbare, soms onderscheidende aanpak. De incidentregistratie laat zien dat alle scholen er in slagen een bovengemiddelde (sociaal) veilige leeromgeving te realiseren. Inmiddels is 2017 het derde achtereenvolgende jaar waarin het aantal klachten in de procedure onder de 5 zit.

Tabel A3.1: Incidentregistratie

Incidentregistratie PSG 516-17										
Vestiging	Overig	Be dreigin	Diefstal	Fysiek geweld	Pesten	Verbaal geweld	Ver nieling	Wapens	Totaal	totaal
Da Vinci	23	1	1		6		2		33	28
Gerrit Rietveld	52		3	3	1	5			64	55
Jan van Egmond	3	3	3	5	5	6	6		31	32
Bladergroen	3			4					7	31
Nelson Mandela	7			2	2	2			13	10
Antoni Gaudi	5			2					7	44
totaal 2017	93	4	7	16	14	13	8	0	155	
Totaal 2016	117	8	8	14	12	4	3	0		200

Schorsing en verwijdering PSG 2017

Ten opzichte van 2016 is het aantal schorsingen en verwijderingen in 2017 gedaald. Helaas is er in twee situaties wel sprake van verwijdering. In goed overleg is, met naleving van de zorgplicht, voor beide leerlingen een andere school gevonden. In 2017 is er expliciet aandacht besteed aan de procedure en de toepassing van deze ordemaatregel. Dit is mede de oorzaak van de terugloop in aantal. Er zijn geen landelijke kengetallen.

Tabel A3.1: Schorsing en verwijdering

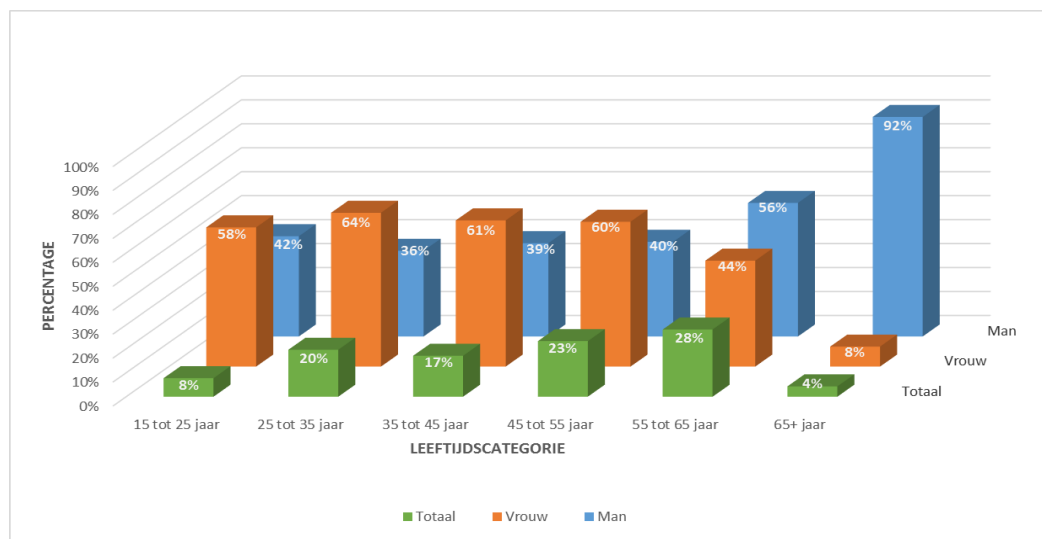
PSG Schorsing en verwijdering 2017					
Vestiging	eeendaags	meerdaags	verwijderd	Totaal	
sg. A.G.	8	1		9	
sg. N.M.	12	2		14	
sg. G.R.	70	5	1	76	
sg. W.J.B.	18	5		23	
sg. D.V.C.	18	1		19	
sg. J.E.L.	8	5	1	14	
Totaal 2017	134	19	2	155	
Totaal 2016		161	29	0	190

Inspectie-VO, toezichtkader - inspectieoordeel

In het toezichtkader rapporteert de inspectie aan de hand van 19 indicatoren in eerste instantie aan het bestuur. Van de 12 onderscheiden opleidingen in de PSG is op dit moment alleen de havo-afdeling van SG. Jan van Egmond nog niet voldoende. In de tussenrapportage omschrijft de inspectie de resultaten van het verbetertraject als zeer 'herkenbaar, getuigend van een gedegen aanpak en met een positieve verwachting'. Voor het einde van schooljaar 2017-2018 hoopt de inspectie een positief oordeel te kunne vellen. Waarmee alle opleidingen in de PSG dan weer onder een regulier arrangement vallen.

A3.1.2 Medewerkers bekwaam op maatwerk, ontwikkelingen in 2017

De samenstelling van het personeelsbestand naar leeftijd is nauwelijks veranderd ten opzichte van 2016. De totale opbouw van het personeelsbestand is evenwichtig te noemen. Licht gestegen is het aantal vrouwen dat werkzaam is bij de PSG. Op dit moment is dit 54% van de personeelsleden vrouw tegenover 46% man. 56 personeelsleden hebben de leeftijd van 63 jaar of ouder. Dit betekent dat binnen nu en 4 jaar 11% van de populatie de AOW gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Deze uitstroom wordt niet volgens de prognoses gevolgd door een gelijke daling van het leerlingenaantal. Dit kan een frictie op de arbeidsmarkt betekenen. Om naast kwantiteit ook de kwaliteit in de toekomst te borgen wordt op het terrein van 'goed-werkgeverschap' nieuw beleid ontwikkeld.

Tabel A 3.1: Samenstelling personeelsbestand

Het aantal fte's en het aantal medewerkers absoluut werkzaam in de PSG is in 2017 wel toegenomen. De toename van het aantal leerlingen was in 2017 ongeveer 120. In fte's is het aantal werknemers met 9,5 fte's toegenomen. Absoluut met 27 medewerkers wat betekent dat vaak een parttimer in dienst trad. De toename is gekoppeld aan de toename van het aantal leerlingen.

Tabel A3.1: Gemiddelde formatie-inzet

Gemiddelde Formatie-inzet PSG 2017				
schooljaar	Personeelscategorie			
	DIR	OP	OOP	totaal
gemiddelde FTE	9,49	285,62	88,36	383,48
gemiddeld aantal medewerkers PSG 2017				491
gemiddelde FTE PSG 2016	8,23	275,37	86,67	370,28
gemiddeld aantal medewerkers 2016				467

Het ziekteverzuimpercentage is in 2017 gestegen naar 5,12%. Hiermee zit de PSG weer op haar gemiddelde verzuim in vergelijking tot de schooljaren daarvoor. Het landelijk gemiddelde in 2016-2017 is 5,4%. In de PSG blijkt een klein percentage langdurig verzuim een grote invloed op het gemiddelde te hebben. In de meeste gevallen betreft dit het niet-arbeid gerelateerd verzuim. De verzuimfrequentie blijft op een redelijk hoog niveau, wat betekent dat actief preventief verzuimbeleid in SMO-verband (sociaal medisch overleg) noodzakelijk blijft.

A3.1.3.1 Organiseren op de menselijke maat, ontwikkelingen in 2017

De daling in leerlingenaantal vanwege de demografische ontwikkeling lijkt zich later in te zetten. Het totale aantal leerlingen neemt toe om in de volgende jaren te dalen. Wel is er een toename van het aantal Nieuwkomers. Een toename van het aantal vavo-leerlingen willen wij beperken door meer maatwerk en flexibiliteit in het onderwijs.

Een verhoging van het marktaandeel in de regio geeft meer continuïteit aan het Meerjaren Bestuursformatieplan PSG.

In de aansturing en de organisatie- en overlegstructuur is in 2017 een stap gemaakt naar minder 'eenheden' binnen de PSG. Dit geeft meer samenwerking tussen de vestigingen, andere functies in het functiehuis en doelmatigheid in formatie-inzet naar de toekomst.

In 2017 heeft de PSG als 'lerende organisatie' geïnvesteerd in de ontwikkeling van meer zichtbaar greep krijgen op de bedrijfsvoering en de werkprocessen. De planning en control, het cyclisch werken, wordt leidend bij de inrichting van de administratieve, financiële en beheersystemen. Aan de hand van keycontrols zijn de hoofdprocessen omschreven, uitgelijnd en op elkaar afgestemd. Naast de notities Planning en control en Kwaliteitsbeheer, wordt een rapportage en verantwoordingssysteem gemaakt. Dit moet borgen dat de doelmatigheid en doeltreffendheid verder wordt verbeterd. En dat de aansturing beleids- en resultaatgericht geschiedt en de verantwoording tijdig en meer inzichtelijk wordt.

Tabel A3.1: Leerlingenaantallen

Leerlingenaantallen 2017 en prognose 2018 - 2022										
vestiging	WJB	DV	Jel	AG	NM	GR	Totaal PSG	vavo	isk	totaal
ILT							incl			excl.
01-10-15	354	1206	1544	368	483	479	4434	41	44	4353
01-10-16	421	1268	1533	310	512	464	4508	47	78	4384
01-10-17	431	1392	1490	340	507	495	4655	40	70	4545
01-10-18	449	1437	1384	351	495	453	4569	37	50	4482
01-10-19	470	1490	1310	364	491	427	4552	37	50	4465
01-10-20	487	1533	1252	375	488	408	4543	37	50	4456
01-10-21	503	1573	1209	384	488	396	4553	37	50	4466
01-10-22	506	1570	1153	382	476	377	4464	37	50	4377

Vavo leerlingen worden 'doorbelast' naar het MBO.

ISK leerlingen worden bekostigd op basis van 'incidentele' subsidies.

A3.1.3.2 Externe ontwikkelingen in 2017

De cao-VO 2016 heeft in 2017 helaas geen opvolging gekregen. Wel is, conform de sectorafpraak in augustus 2017 een beschikking afgegeven voor de premie- en salarisaanpassingen.

In 2017 is het nieuwe Toezichtkader van de Inspectie operationeel geworden. De scholen zijn daarmee allen aan de slag gegaan. Centraal staat hierin de ontwikkeling van de lesobservatie als instrument voor kwaliteitsbeheer en resultaatgericht werken in het onderwijs. Daarnaast zijn op alle terreinen prestatie-indicatoren ontwikkeld die de inspectie hanteert in haar toezichthoudende rol

A3.1.3 Eigentijdse leeromgeving, ontwikkelingen in 2017

In 2017 is overleg met de gemeente gestart over de huisvestingsscenario's PSG in relatie tot het meerjaren onderhoud en instandhouding van de bestaande huisvesting. Intern is overleg gestart over de huisvesting in relatie de onderwijsontwikkeling en de eigentijdse leeromgeving. Dit wordt de basis voor het nieuwe strategisch beleidsplan. In de nieuwe beleidsperiode wordt huisvesting sterk beïnvloed door gedachten over de 'unie-locatie', de digitale leeromgeving en multifunctionele flexibiliteit.

In 2017 is een grote stap gemaakt op het terrein van de digitalisering. De gehele PSG werkt binnen de 'Office 365' omgeving. Ook op het gebied van het onderwijs zijn in de digitale leeromgeving en de ontwikkeling van digitale leerstof nieuwe initiatieven ontplooit. Het wifi-netwerk-PSG is beoordeeld en wordt aangepast aan de grotere vraag en bredere toegankelijkheid, noodzakelijk om de onderwijsontwikkelingen vorm te geven.

A3.1.4 Samenleren en samenwerken, ontwikkelingen in 2017

In het strategisch beleidsplan is samenwerken een belangrijke doelstelling. De PSG investeert in veel vormen en op veel terreinen van samenwerking. De samenwerking richt zich meestal op de doorlopende leerlijnen en/of vervolgonderwijs, de oriëntatie op een beroep of samenwerken aan burgerschap. De PSG werkt met een groot aantal educatieve en maatschappelijke partners samen. Slechts een daarvan valt onder de definitie van 'verbonden partners'. De bestuurder van de PSG is lid van het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband bestaat uit 4 besturen uit de regio. Er is geen sprake van deelname in elkaars kapitaal. Het betreft een type 4 samenwerking, volgens Wet RJO (Richtlijn Jaarverslag Onderwijs).

Partij	Samenwerking
Samenwerkingsverband VO Waterland	Bestuurlijke samenwerking in het kader van Passend Onderwijs
Hogeschool van Amsterdam	Samenwerking met lerarenopleiding; PSG is opleidingsschool
MBO Regio College en Horizon College	VAVO-overeenkomsten en huisvestingsafspraken, terugdringen Voortijdig Schoolverlaters
Gemeente Purmerend	Diverse projecten gericht op onder andere: <ul style="list-style-type: none"> - De frisse school; (verbetering binnen klimaat) - Huisvesting en scenario's naar de toekomst; - Schoolmaatschappelijk werk en Jeugdzorg; - Internationalisering in kader van MRA. - Tevens deelname raad van toezicht in profiel genaamd 'Bewaken en borgen van beginselen openbaar onderwijs.
Stichting Confessioneel Primair Onderwijs Waterland (CPOW)	Leverende partij voor de raad van toezicht ten behoeve van het competentieprofiel genaamd 'Bewaken en borgen van de confessionele identiteit'
Purmerendse Regio Ondernemers (PRO)	Samenwerking met ondernemers uit de regio Purmerend, stagebedrijven en leerwerkplekken voor leerlingen van de beroepsgerichte opleidingen binnen de PSG. Tevens leverende partij voor de raad van toezicht ten behoeve van het profiel genaamd 'Bewaken en borgen belangen bedrijfsleven.'
3 O's (Overheid, Ondernemers en Onderwijs)	Samenwerking met Ondernemers, Onderwijs en Overheid om het onderwijs optimaal af te stemmen op de regionale wensen en de nieuwe profielen VMBO. Samenwerking bij stage, gastlessen en bedrijfsbezoeken.
Purmer Valley	Samenwerking tussen het VMBO gericht op de ontwikkeling van een ICT leerroute. Medegebruik gebouw Spinnekop.
Technet Kring / MI groep	Activiteiten en netwerkbijeenkomsten tussen onderwijs en ondernemers uit de technieksector. Belangrijkste doel is het stimuleren en motiveren van leerlingen tot een keuze in de techniek sector door gastlessen e.d.
LWV Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs	Kennisoverdracht tussen de verschillende scholen voor praktijkonderwijs
ORGB	MBO-school in Friesland waarmee wordt samengewerkt bij diplomering van Entree leerlingen (MBO)
Samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland	Penvoerder voor Europese Subsidie aanvragen voor PRO-onderwijs, het bureau OAVD verzorgt de administratieve afhandeling.
UWV	Contacten voor de uitstroom PRO-leerlingen (aanvragen uitkeringen).
Primair Onderwijs	Doorlopende leerlijnen P.O.-V.O. Advisering in het kader van overstap en Passend Onderwijs

A4 Stichting Purmerendse ScholenGroep

De Purmerendse ScholenGroep is het bevoegd gezag voor 6 scholen met één brinnummer. De stichting is opgericht op 1 augustus 1996. Op grond van de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur is de scheiding van bestuur en toezicht sinds 1 januari 2013 gevat in een model raad van toezicht en een eenhoofdig college van bestuur met één bestuurder. De stichting hanteert als leidraad in governance de Code Goed Onderwijsbestuur-VO en voldoet aan het bijbehorend lidmaatschapsprotocol.

A4.1 Het bevoegd gezag

De Purmerendse ScholenGroep heeft een eenhoofdig college van bestuur, bestaande uit één bestuurder: de heer drs. C.J. Schouten, M.B.A., wonende te Amersfoort. Geen nevenfuncties. Op het terrein van de horizontale dialoog met de externe stakeholders organiseert het bestuur met regelmaat een 'onderwijsdebat'. Hierbij worden alle samenwerkingspartners van de PSG uitgenodigd om aan de hand van thema's uit het strategisch beleidsplan mee te praten over de resultaten uit het verleden en de perspectieven op de toekomst.

A4.2 Raad van toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken in de PSG. Dit toezicht vindt plaats op hoofdlijnen van het beleid en is gericht op het bewaken van de continuïteit van de PSG. Uitgangspunt voor het toezicht zijn de policy governance opvattingen van Carver. De raad heeft haar visie op toezicht vastgelegd in een toezichtkader van de PSG. Jaarlijks evalueert de raad het functioneren van de bestuurder, het eigen functioneren en gezamenlijk het functioneren van toezichthouder en bestuur.

De raad komt zes maal per jaar bijeen, naast de bijeenkomsten van de audit- en remuneratiecommissie en de evaluatiebijeenkomsten. Tweemaal per jaar wordt overlegd met (leden van) cmr en met een zekere regelmaat worden de scholen bezocht als daar in het activiteitenprogramma aanleiding voor is. Conform de statuten is de Raad van Toezicht verantwoordelijk voor goedkeuring van het strategisch beleid, de begroting en de financiële jaarrekening. Naast de toezichthoudende taak heeft de raad ook een adviserende en een klankbordfunctie voor de bestuurder.

Samenstelling raad van toezicht per 31 december 2017:

De heer M.J.P. Hofstede MBA MMI RM, Voorzitter raad van toezicht, voorzitter remuneratiecommissie;

De heer Mr. A. van Deuzen, Vice-voorzitter raad van toezicht, lid remuneratiecommissie;

De heer Ing. G.J.C.P Karhof, lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie;

Mevrouw drs. S.M. Kröner-Roos RA, lid raad van toezicht en lid auditcommissie;

Mevrouw drs. V.B. Schönbach, lid raad van toezicht;

Mevrouw Ing. M.P.M. Harlaar MBA, lid raad van toezicht;

Mevrouw D. Brummelhuis, lid raad van toezicht.

A4.3 Structuur van medezeggenschap

De PSG kent als ScholenGroep één medezeggenschapsraad, de CMR. De centrale medezeggenschapsraad bestaat uit 24 leden. In de raad zijn per campus de drie geledingen vertegenwoordigd, te weten: medewerkers, ouders en leerlingen. Elke school heeft een vestigingsraad die overlegt met de schoolleider op schoolniveau. In deze opzet staat de medezeggenschapsraad haar verantwoordelijkheden op onderwerpen af aan de deelraad. De raad komt zesmaal per jaar bijeen in haar volledige samenstelling, daarnaast is er nog overleg van de personeelsraad en het overleg van het dagelijks bestuur met het bestuur. De raad gaat tweemaal per jaar in overleg met (leden) van de raad van toezicht van de PSG.

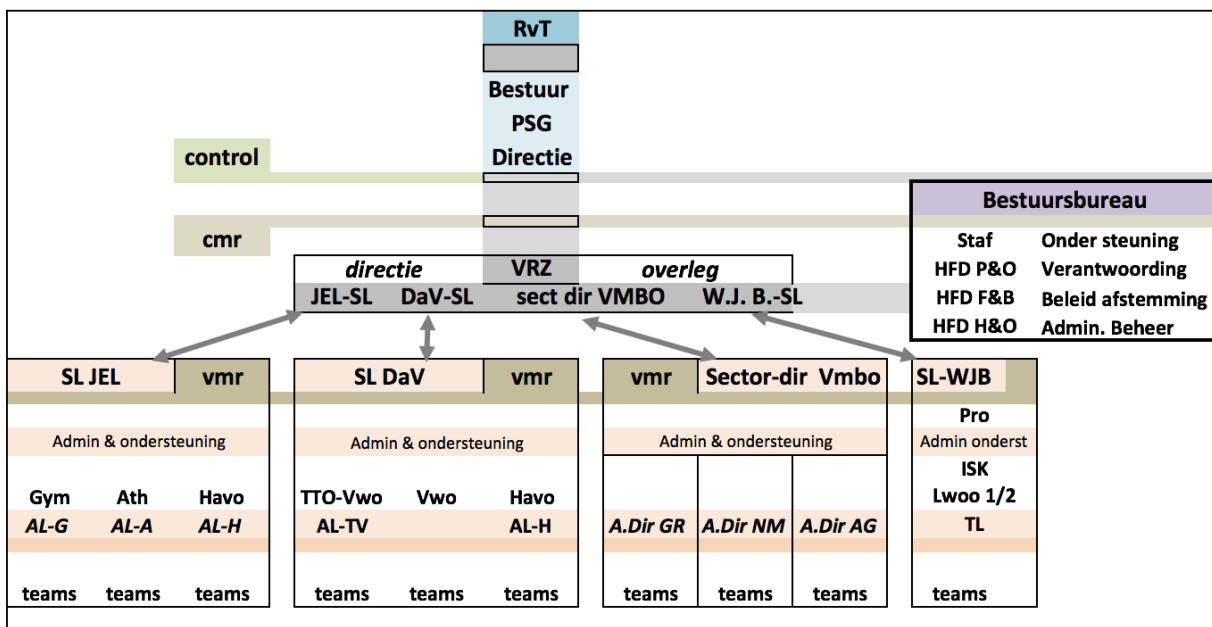
In 2017 zijn twee grote dossier afgerond in het overleg; te weten de kaderregeling taakbeleid PSG en de opzet en inrichting van de medezeggenschap in de PSG. Op dit laatste dossier vindt intensief overleg plaats over de statuten (inclusief de faciliteitenregeling) en reglementen. In de reglementen komt vooral aan de orde het ‘doordelegeren’ van verantwoordelijkheden naar de deelraden. In het kader van een betere communicatie, overleg en procesgang heeft in het voorjaar 2017 mediation plaatsgevonden tussen bevoegd gezag en het dagelijks bestuur van de cmr (de centrale raad). Dit heeft naar beide kanten geleid tot een grotere slagvaardigheid en voortgang in het overleg. Versterking met ‘de achterban’ en betrokkenheid op zeggenschap blijft voor beide partijen een belangrijk punt van aandacht. De CMR agendaert in het activiteitenplan alle onderwerpen uit de beleidskalender PSG, zoals de begroting, de jaarrekening, het bestuursformatieplan en zaken als schoolgids en examenreglement. Ook hebben de gesprekken plaatsgevonden met de raad van toezicht en de CMR. En heeft de selectiecommissie CMR in 2017 een vacature opgevuld betreffende de bindende voordracht als lid van de raad van toezicht op basis van de Wet Goed Onderwijsbestuur.

A4.4 Management en organisatiestructuur

In de organisatie- en overlegstructuur is de PSG verdeeld in zes vestigingen. De directeur-bestuurder is voorzitter van het directie-overleg. Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur, de directie en het management. De vestigingen worden geleid door een schoolleider, die geeft leiding aan het managementteam bestaand uit team-en/of afdelingsleiders. Het directiestatuut regelt de verdeling van taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden. In 2017 is de structuur aangepast met de nieuwe sector vmbo, die wordt geleid door een sectordirecteur.

Samenstelling directie PSG per ultimo 2017:

- Mevrouw drs. E. Al, schoolleider a.i. SG Jan van Egmond Lyceum;
- De heer P. van Gijzel, schoolleider SG Da Vinci College;
- De heer R. Visser, campusschoolleider/sectordirecteur vmbo; directeur SG Nelson Mandela en Antoni Gaudi;
- Mevrouw I. Krug, schoolleider SG WJ. Bladergroen;
- Mevrouw K. Van de Loo, schoolleider SG Gerrit Rietveld.

A5 Financiële situatie op balansdatum

A5.1 Het nettoresultaat 2017 ten opzichte van de begroting en 2016

Tabel 5.1: Netto resultaat 2017 ten opzichte van de begroting en 2016

Netto resultaat 2017 (t.o.v. begroting)	realisatie 2017	Begroting 2017	realisatie 2016
	€	€	€
Totaal baten	37.758.278	35.962.185	36.621.807
Totaal lasten	37.443.922	35.962.186	35.963.243
Saldo baten en lasten	314.356	-1	658.565
Financiële baten en lasten	3.479	1	24.265
Netto resultaat	317.835	0	682.830

Het nettoresultaat is uitgekomen op € 317.835,- positief en het operationele resultaat op € 314.356,- positief.

Baten

In 2017 zijn de baten in totaal hoger dan begroot, het betreft een positieve afwijking van € 1.796.093,- Dit is onder andere verdeeld in de volgende posten:

Tabel 5.1.1. Toelichting hogere baten t.o.v. begroting.

Baten	€	Omschrijving
Hogere Rijksbijdrage	876.000	Verhoging van de personele en materiele vergoeding
Overige subsidies	498.000	Projectsubsidies b.v. passend onderwijs
Nieuwkomers	219.000	Hoger aantal ISK deelnemers
ESF-subsidies	101.000	Op aanvraag van sg Bladergroen
Overige	102.093	o.a. ouderbijdrage, etc.
Totaal	1.796.093	

Het grootste deel van deze meer inkomsten wordt veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage in de personele vergoeding in augustus 2017 en de materiele vergoeding in november 2017. Naast de reguliere rijksbijdrage vielen ook de overige subsidies hoger uit dan begroot. Het betrof hier activiteiten in het kader van dyslexie en het schoolmaatschappelijk werk. Verder was het aantal nieuwkomers hoger dan verwacht (+ € 219.000). Verder was niet in de begroting meegenomen een Europese subsidie (ESF) die is aangevraagd. Tenslotte waren er extra inkomsten op allerlei kleinere posten met een totale waarde van ruim € 100.000,-

Lasten

De lasten zijn in 2017 € 1.481.736,- hoger dan begroot. Deze hogere lasten zijn als volgt samengesteld (zie onderstaande tabel 5.1.2.).

Ten eerste is er een overschrijding op de personeelslasten gemaakt ter hoogte van € 2.481.000,-. Deels was dit een bewuste. De verhoging van de personele inkomsten, als gevolg van een groei in het aantal leerlingen gaf de mogelijkheid om een personele uitbreiding te realiseren. Daarnaast is er veel projectmatig werk verricht op het terrein van: ict, organisatieontwikkeling en het verbetertraject binnen het Jan van Egmond.

Ten tweede was in de begroting 2017 een bedrag van € 895.000,- gereserveerd voor onderwijsinnovaties. Ten tijde van het opstellen van de begroting was nog niet helemaal duidelijk hoe deze innovaties er uit zouden gaan zien. Wel was bekend dat ze betrekking zouden hebben op gepersonaliseerd onderwijs. Uiteindelijk zijn veel ontwikkelingen in gang gezet met behulp van de inzet van eigen personeel. Dit verklaart enerzijds de overschrijding van de personeelskosten en de onderschrijding van het budget overige instellingslasten.

Tabel 5.1.2. Toelichting hogere lasten t.o.v de begroting

Lasten	€	Omschrijving
Hogere personeelslasten	2.481.000	Groei + projectmatige inzet
Lagere overige lasten. O.a.		
* lagere innovatie	-895.000	Innovatie met gebruik van eigen personeel
* Diverse posten	277.081	Divers
Lagere afschrijvingslasten	-26.000	Minder afschrijvingen
Lagere huisvestingslasten	-267.345	Lagere dotatie in de voorziening
Lagere kosten Adm + beheer	-88.000	Divers
Totaal	1.481.736	

Op de overige deelbudgetten zijn de afwijkingen van de begroting minimaal. Zo zijn de afschrijvingslasten iets lager (€ 26.000,-), de kosten voor administratie en beheer iets lager (88.000,-). Tenslotte blijkt dat de overige kosten iets hoger zijn. Op dit budget zien we een overschrijding ter hoogte van € 277.000,-.

A5.2 Overzicht resultaatbestemming

In onderstaande tabel staat het overzicht van de resultaatsbestemming 2017, waarbij wordt voorgesteld een bedrag van € 317.835,- toe te voegen aan de Algemene reserve.

De bestemmingsreserve publiek bestaat uit het gedeelte van het boekengeld van het schooljaar 2017/2018 dat ten laste komt van het kalenderjaar 2018. Deze reserve bedraagt € 748.015,-. Het nieuwe boekengeld bedraagt € 823.638,-. Het verschil tussen beide bedragen wordt ten laste van de algemene reserve gebracht. Verder is het project Zeppelin dit jaar afgerond. De gelden voor dit traject worden ten gunste aan de algemene reserve geboekt. Deze bewegingen leiden tot de opstelling zoals wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5.2: Resultaatbestemming 2017

Resultaatbestemming 2017	€	€
Netto resultaat 2017		317.835
Algemene reserve		
Onttrekking	0	
Dotatie	414.212	
		414.212
Bestemmingsreserve (publiek)		
Onttrekking	-748.015	
Dotatie	823.638	
		75.623
Bestemmingsreserves		
Onttrekking	-172.000	
Dotatie Reserve project Zeppelin DAV	0	
Dotatie Reserve project Digitalisering	0	
Af:		-172.000
Resultaatbestemming		317.835

A5.3 Vermogenspositie

De solvabiliteit is gezond en ligt boven de ondergrens (definitie: eigen vermogen plus voorzieningen gedeeld door balanstotaal). De kapitalisatiefactor ligt tussen de bovengrens voor grote instellingen (35%) en de bovengrens voor kleine instellingen (60%) (definitie: totaal vermogen gedeeld door de totale baten uit normale bedrijfsvoering, inclusief financiële baten). De liquiditeit is gunstig, de PSG kan op de korte termijn aan haar verplichtingen voldoen. (Definitie: liquide middelen + vorderingen - ook wel de vlottende activa genoemd - gedeeld door kortlopende schulden).

Tabel 5.3: Vermogenspositie

Kengetallen Vermogenspositie	PSG					signaleringsgrens	
	2017	2016	2015	2014	2013	ondergrens	bovengrens
solvabiliteit 2	0,74	0,72	0,66	0,50	0,40	0,30	geen
kapitalisatiefactor	0,43	0,43	0,47	0,47	0,53		0,35-0,60
Huisvestingsratio	8,1%	10,3%	8,8%				10,0%
liquiditeit	3,1	2,9	2,4	1,8	1,4	0,8	geen
weerstand vermogen	22%	22%	22%			5%	
rentabiliteit	0,84%	1,86%	0,66%	3,30%	5,70%	0,00%	geen

Tabel A5.3: Kengetallen budgetbeheer

Beleidsmatige kengetallen PSG	2017	2016	2015	2014	2013
Rijksbijdrage/baten	96,6%	94,8%	96,3%	96,2%	95,9%
Personele lasten/totale lasten	78,1%	76,4%	76,8%	76,9%	76,4%
Algemene reserve/totale lasten	15,8%	16,3%	16,1%	15,9%	12,1%
Personele lasten/Rijksbijdrage	80,9%	79,0%	79,2%	77,3%	74,9%

A6 Begroting 2018 en Continuïteitsparagraaf

Sinds 2013 bevat het jaarverslag van onderwijsorganisaties een continuïteitsparagraaf. Doel van deze paragraaf is elke belanghebbende inzicht te geven in hoe het bestuur omgaat met de financiële middelen en resultaten in relatie tot het gevoerde en te voeren beleid. In de paragraaf staan de volgende zaken:

- Kengetallen over de ontwikkeling van leerlingenaantallen en het personeelsbestand;
- Een meerjarige balans;
- Een meerjarige raming van baten en lasten;
- Een rapportage van het toezichthoudend orgaan (zie A8.6 verslag raad van toezicht).

De Risicoparagraaf/A6.4 is apart opgenomen. Hierin staat de werking van de risicobeheersing en een beschrijving van de bestaande risico's en de beheersmaatregelen.

A6.1 Leerlingenaantallen en personeelsbestand

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen staat in paragraaf A3.1.3.1. De terugloop in leerlingenaantallen in de toekomst is het gevolg van de demografische ontwikkelingen in de regio. Het negatieve effect willen wij ondervangen door de belangstelling voor de PSG-scholen in de regio te vergroten. Geïnvesteed wordt daarom op kwaliteitsverhoging en resultaatverbetering. Hierdoor kan de uitstroom van leerlingen uit de regio (afgelopen jaar 20 procent) afnemen. De afgelopen jaren lijkt dit beleid succesvol.

De samenstelling van het personeelsbestand leidt door de vergrijzing tot een natuurlijke uitstroom. In de komende jaren kan zelfs bij een daling van het leerlingenaantal met minder 'vraag' naar onderwijs, een frictie ontstaan op de arbeidsmarkt. Door de relatief grote flexibele schil blijft er een vacatureruimte in de formatie-inzet op jaarbasis. In het personeelsbeleid wordt geanticipeerd door 'goed-werkgeverschap' op de invulling van deze frictie. In de komende jaren wordt via de inzet functiemix-gelden dit beleid geëffectueerd. In het overzicht Meerjarige BestuursFormatiePlanning is deze ontwikkeling voor de komende vier jaar weer gegeven.

In de formatie-inzet gaat het in dit overzicht alleen om de medewerkers in vaste dienst. Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland. Het aantal medewerkers in fte's neemt af door natuurlijk verloop (pensionering). Deze afname overtreft de kleinere onderwijsvraag door de daling van het leerlingenaantal. Naast deze kwantitatieve benadering is er natuurlijk ook voor de kwalitatieve benadering van de arbeidsmarkt. Het lijkt in de toekomst steeds moeilijker te worden docenten voor bepaalde vakken aan te trekken (zie risicoparagraaf).

Tabel A6.1 Formatieplan

Meerjaren Bestuursformatieplanning PSG 2018-2022				
Leerlingen aantallen	S18-19	S19-20	S20-21	S21-22
(ILT 1-10-2017 e.v. prognoses)	4569	4552	4543	4553
Baten				
Rijksvergoedingen				
Directie	€ 2.655.596	26,92 € 2.645.715	26,86 € 2.640.484	26,92 € 2.646.297
OP	€ 21.576.663	265,58 € 21.496.382	265,05 € 21.453.880	265,64 € 21.501.104
OOP	€ 2.068.546	43,61 € 2.060.849	43,52 € 2.056.775	43,62 € 2.061.302
Lwoo /Pro	€ 4.287	€ 4.287	€ 4.352	
Totale lumpsum personeel	€ 26.300.805	€ 26.207.234	€ 25.280.349	€ 26.208.703
Prognose index 1,5%	€ 394.512	€ 393.109	€ 379.205	€ 393.131
Totaal Personele Baten	€ 26.695.317	€ 26.600.342	€ 25.800.266	€ 26.601.834
Lasten				
Formatie-inzet				
Directie	8,49	7,49	6,49	6,49
OP	276,28	272,28	266,91	258,88
OOP	84,65	83,65	81,65	79,65
Totaal in FTE's in S17-18 e.v.	369,42	363,42	355,06	345,02
Natuurlijke uitstroom per categorie				
<i>natuurlijke uitstroom directie</i>	<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>0,00</i>	<i>1,00</i>
<i>natuurlijke uitstroom OP</i>	<i>4,00</i>	<i>5,37</i>	<i>8,04</i>	<i>10,98</i>
<i>natuurlijke uitstroom OOP</i>	<i>1,00</i>	<i>2,00</i>	<i>2,00</i>	<i>3,00</i>
Boventaligheid				
Totaal Natuurlijke Uitstroom	6,00	8,37	10,04	14,98
Totaal in FTE's	369,42	363,42	355,06	345,02
Totaal minus verloop	363,42	355,06	345,02	330,03
Personeelslasten				
Salariskosten OP	€ 17.596.502	€ 16.538.539	€ 16.538.539	€ 16.538.539
Salariskosten OOP	€ 2.736.121	€ 2.611.277	€ 2.611.277	€ 2.611.277
Salariskosten OBP	€ 1.458.586	€ 1.309.431	€ 1.309.431	€ 1.309.431
Salariskosten bestuur/directie	€ 1.700.169	€ 1.600.976	€ 1.600.976	€ 1.600.976
Indexering 1% jaar				
Totaal salariskostenen overige pers. Lasten	€ 23.491.378	€ - € 22.060.223	€ 22.060.223	€ 22.060.223
Formatie/vacature - ruimte	€ 3.203.939	€ - € 4.540.119	€ 3.740.043	€ 4.541.611
Saldo Totaal				

Tabel A6.1 Kengetallen personeel

Kengetal	KJ 2017	KJ 2018	KJ 2019	KJ 2020	KJ 2021
Aantal leerlingen	4.655	4.569	4.552	4.543	4.553
Personele bezetting in FTE					
Bestuur / management	9,49	8,49	7,49	6,49	6,49
Personeel primair proces	285,62	276,28	272,28	266,91	258,88
Ondersteunend personeel	88,36	84,65	83,65	81,65	79,65
Totale bezetting	383,47	369,42	363,42	355,06	345,02

A6.2 Meerjarige begroting PSG 2018-2020

De meerjarige Begroting PSG 2018-2022 gaat voor 2018 uit van een stijging in het aantal leerlingen. Dit als gevolg van de verhoogde belangstelling voor de PSG-scholen over de afgelopen jaren. Voor 2019 is uit van een daling in het leerlingenaantal voorzien. In de jaren 2020 en 2021 is praktisch sprake van een stabiele situatie. In 2022 neemt het aantal leerlingen op basis van de demografische ontwikkeling weer sterker af. Bij ongewijzigd beleid neemt het begroot resultaat in de loop der jaren toe. Dit effect ontstaat in de eerste plaats door het op peil blijven van de inkomsten bij een lager aantal leerlingen in de PSG. Dit is het gevolg van een hogere gemiddelde personeelslast in de doorrekening van de Rijksbijdrage als gevolg van de landelijke ontwikkeling in de loonkosten. Door natuurlijk verloop en gericht beleid op terreinen als huisvesting, lopen gelijktijdig de lasten harder terug ten opzichte van de baten. In het strategisch beleidsplan 2018-2022 wordt beleid geformuleerd dat anticipeert op deze ontwikkeling waarbij het vermogen van de PSG ogenschijnlijk als maar toeneemt.

De focus zal daarbij sterk liggen op de volgende onderdelen:

- Onderwijsinnovatie en kwaliteitsverbetering;
- Professionalisering en versterking van de 'leerkracht' van de medewerkers en de PSG;
- Digitalisering van het onderwijs en de organisatie;
- Investing in huisvesting en in een eigentijdse leeromgeving (digitalisering).

In een Memorie van toelichting wordt aangegeven hoe door middel van het creëren van bestemmingsreserves gericht op bovengenoemde beleidsspeerpunten deze ontwikkeling in andere banen wordt geleid. Daarnaast wordt in het aanmaken van een robuuste voorziening Huisvesting-onderhoud en aanpassing het huisvestingsbeleid in overeenstemming gebracht met de ontwikkelingen uit het nieuwe strategisch beleidsplan PSG 2018-2022.

Tabel A6.2: Meerjarenraming Baten en Lasten

Staat/Raming van Baten en Lasten	2017	2018	2019	2020
BATEN	€	€	€	€
Rijksbijdrage	36.480.990	37.210.482	36.465.068	36.397.747
Overige overheidsbijdragen en subsidies	128.523	24.400	24.400	24.400
Baten in opdracht van derden	50.968	40.000	40.000	40.000
Overige baten	1.097.797	1.027.394	1.010.764	1.006.969
TOTAAL BATEN	37.758.278	38.302.276	37.540.232	37.469.116
LASTEN				
Personeelslasten	29.492.313	28.591.398	27.631.194	27.592.806
Afschrijvingen	698.993	725.000	725.000	725.000
Huisvestingslasten	2.774.939	3.417.428	3.159.428	3.159.428
Overige lasten	4.477.676	5.441.308	5.266.989	5.250.031
TOTAAL LASTEN	37.443.922	38.175.134	36.782.611	36.727.265
SALDO BATEN EN LASTEN	314.356	127.142	757.621	741.851
Saldo financiële bedrijfsvoering	3.479	1	1	1
Saldo buitengewone baten en lasten	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	317.835	127.143	757.622	741.852

A6.3 Meerjarige balans PSG 2018-2020

Als gevolg van de positieve resultaten in de jaren 2017 tot en met 2020 zal het eigen vermogen van de PSG verder groeien naar een bedrag van € 10.100.425,- . Daarnaast zal de voorziening teruglopen. Dit heeft te maken met ons huisvestingsbeleid, waarbij we koersen op een situatie met een unilocatie in het jaar 2026.

Tabel 8.2: Meerjaren balans 2017-2020

Balans	2017	2018	2019	2020
ACTIVA	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	2.900.070	3.753.593	3.518.458	3.324.947
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	1.495.133	1.495.133	1.495.133	1.495.133
Liquide middelen	11.866.078	10.668.428	11.204.942	11.308.079
TOTAAL ACTIVA	16.261.281	15.917.154	16.218.533	16.128.159
PASSIVA	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	6.270.673	6.397.816	7.155.438	7.897.290
Bestemmingsreserves	2.203.135	2.203.135	2.203.135	2.203.135
	8.473.808	8.600.951	9.358.573	10.100.425
VOORZIENINGEN	3.514.092	2.642.822	2.186.579	1.354.353
KORTLOPENDE SCHULDEN	4.273.381	4.673.381	4.673.381	4.673.381
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-
TOTAAL PASSIVA	16.261.281	15.917.154	16.218.533	16.128.159

De dotaties in de voorziening zijn voldoende om de geplande onderhoudswerkzaamheden uit te voeren, inclusief de verwachte onderhoudskosten van de nieuwe gebouwen. Mocht in de periode naar 2026 meer duidelijkheid komen dan wordt het beleid daarop aangepast.

A6.4 Risicomanagement PSG 2017 -2018

In de risicoparagraaf wordt aangegeven op welke terreinen risico's worden onderkend en hoe de PSG denkt in control te blijven op deze risico's.

In deze systematiek hanteert de PSG een risicomonitor waarmee de zeven meest voorkomende risicovelden worden geïnventariseerd en gewaardeerd. De uitkomst kan aanleiding zijn voor een bijstelling van de begroting 2018, in het geval het weerstand vermogen tekortschiet om niet begrote kosten te dekken en dus beleid moet worden aangepast. De zeven risicovelden uit de monitor zijn:

- Risico's ten aanzien van Leerlingenaantallen;
- Risico's ten aanzien van de Kwaliteit onderwijs;
- Risico's ten aanzien van Personeel;
- Risico's ten aanzien van Huisvesting;
- Risico's ten aanzien van Inkoop, inventaris en apparatuur;
- Risico's ten aanzien van de Interne Organisatie en Financiën, planning en control
- Risico's ten aanzien van de Omgeving (samenleving/wet- en regelgeving).

Leerlingenaantallen

Voor wat betreft de leerlingenaantallen is op de beleidstermijn 2018-2022 geen aanleiding het beleid aan te passen dan wel extra maatregelen te nemen op financieel/personeel terrein.

Aandacht vraagt wel de positie van Nieuwkomers en de maatwerkbekostiging. De afgelopen jaren waren registratie en de prognose over aantallen een groot punt van onduidelijkheid en onzekerheid. Toch neemt de PSG in haar beleid geen aparte maatregelen om hierin te voorzien.

Onderwijskwaliteit

De onderwijskwaliteit staat onder druk op een enkele opleiding maar voldoet in de breedte aan de normen uit het nieuwe Toezicht/waarderingskader van de Inspectie-VO. In het vigerende beleid PSG is budget opgenomen in de begroting voor project- en innovatiegelden die de scholen in het kader van hun schoolplanontwikkelingen kunnen inzetten. Voor digitalisering van de leeromgeving wordt, gekoppeld aan het nieuwe strategisch beleid, een extra budget beschikbaar gesteld.

Personeel

In het toekomstig personeelsbeleid maken we een onderscheid tussen de kwantiteit en de kwaliteit in de personeelsinzet in het bestuursformatieplan.

Kwantitatief is er geen probleem, er is geen boventaligheid (RDDF-plaatsing), ook niet bij een terugloop in leerlingenaantal. Mede door het hanteren van een flexibele schil en een natuurlijke uitstroom van medewerkers blijft een actieve opstelling op de arbeidsmarkt voor de werkgever mogelijk en/of noodzakelijk.

Daarbij kan zich wel een kwalitatief probleem voegen wanneer het gaat om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken. Zeker in de regio kan dit voor de zogenaamde 'tekortvakken' een probleem worden. In de komende jaren maakt de PSG in het kader van goed werkgeverschap middelen uit bijvoorbeeld de functiemix vrij om op dit terrein armslag te hebben.

Op het gebied van professionalisering, beleidspeerpunt in de beleidsperiode 2018-2022, werkt de PSG sinds 2017 actief samen met andere besturen aan de Opleidingsschool. Hierin worden gezamenlijk met de Hoge School van Amsterdam docent binnen de PSG opgeleid.

Verder willen we in het kader van 'goed werkgeverschap' investeren in nog beleidsrijker toepassing van de functiemix, daarvoor wordt budget vrijgemaakt.

Huisvesting

Einde 2016 is het huisvestingsbeleid herijkt. Uitgangspunten voor dit beleid zijn meer aandacht voor de verbinding tussen de fysieke leeromgeving en de onderwijskundige ontwikkelingen zodat sprake blijft van een eigentijdse onderwijshuisvesting. Enhet optimaliseren van de BVO (bruto-vloeroppervlakte, d.i. de norm m2 per leerling) en verlaging van de exploitatiekosten door verhoging van de duurzaamheid in de huisvesting.

Het onderhoud en de instandhouding van alle scholen in de PSG is op dit moment op een ruim voldoende niveau. In 2017 is, gelijktijdig met de opstart voor het nieuw strategisch beleidsplan, de huisvestingssituatie voor de toekomst doorontwikkeld in een viertal scenario's.

Voor drie scenario's is een beleidsaanpassing, anders dan dat meerjarig onderhoud beter wordt ingebed in de exploitatie door middel van bestemmingsreserves, nauwelijks nodig. Anders ligt dat met het scenario 4, de 'unie-locatie'. Dit scenario sluit het best aan bij de onderwijs- en organisatieontwikkeling van de PSG zoals verwoord in het toekomstig strategisch beleidsplan. In overleg met de gemeente Purmerend wordt onderzocht of verplaatsing van alle vestigingen naar één locatie wenselijk, organiseerbaar en financieerbaar is. In de vorm van een haalbaarheidsstudie moet naar alle aspecten worden gekeken.

Afschrijvingen

Op het terrein van inkoop, inventaris en leermiddelen is het vigerende beleid en de financiële onderbouwing toekomstbestendig.

Interne organisatie, financiën, planning en control

Voor wat betreft de ontwikkeling van de organisatie heeft de PSG in 2017 een grote stap gemaakt. Afstemming en verbinding van werkprocessen en afdelingen is praktisch op orde zodat de planning en control aansluit op de beleids- en overlegagenda's van alle gremia. De nieuwe procuratieregeling en het directiestatuut maken de verbinding tussen beleid, aansturing en uitvoering inzichtelijk en controleerbaar. Verbetering en versterking is noodzakelijk waar het gaat om de rapportage en verantwoording die de gerealiseerde verbinding van de werkprocessen ook inzichtelijk maakt. Ook op dit terrein is het staande beleid afdoende opgenomen in de begroting.

Al sinds eind 2016 is de PSG aan de slag met de Europese Wetgeving over privacy en gegevens bescherming. In deze is de voorbereiding op de AVG van mei 2018 het gehele jaar op de agenda geweest. De PSG is aangesloten bij een advocatencollectief die werken voor een groep scholen op dit gebied. Er ligt een draaiboek en een tijdpad dat alle grote onderwerpen in beeld brengt. Drie terreinen zijn al verder ontwikkeld, te weten: de functionaris gegevensbescherming is benoemd, de bewerkersovereenkomsten worden afgesloten en een eerste ronde 'bewustwording' en inventarisatie acute knelpunten heeft plaatsgevonden.

Op financieel gebied scoort de PSG ruim binnen alle signaleringsgrenzen en voldoet aan de criteria van het toezichtkader van de Inspectie-VO. Verder zijn dit jaar stappen gezet met het versterken van de P&C-cyclus. Ten eerste is een onafhankelijk controller benoemd, waardoor uitvoering en control niet langer in één hand liggen. Ten tweede zijn binnen de afdeling alle financiële processen beschreven. Ten tijde van het schrijven van dit jaar verslag zijn de processen nog niet vastgesteld. Dit staat gepland na de voorjaarsvakantie. Verder moeten de processen nog in een éénduidig format worden geplaatst, waarin ook aandacht is voor risico's en de gebruikte geautomatiseerde infrastructuur. Daarna kunnen de rechten en plichten rond de nieuw vastgestelde werkprocessen worden vertaald in een geautomatiseerde workflow.

Ten derde is er een budgetregeling gemaakt en willen we naast personele ook materiele budgethouders benoemen. Inmiddels is hier een voorstel voor ontwikkeld en aangeboden aan het directeurenoverleg. Een essentieel onderdeel van deze ontwikkeling is de doorontwikkeling van Qlikview, zodat ook de uitputting van de budgetten gevolgd kan worden. We willen dit doen door middel van een dashboard. Tot dat moment zullen de budgethouders door middel van een schriftelijk overzicht worden geïnformeerd.

A6.5 Treasurybeleid PSG 2017

De regeling vanuit OCV "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2016" is door de PSG in 2017 uitgewerkt in een Treasurystatuut PSG. Het bestuur is verantwoordelijk voor de financiële huishouding van de organisatie. Het dient de continuïteit van de Stichting te waarborgen in een gezonde exploitatie en door het aanhouden van voldoende buffers voor investeringen, voorzieningen en het omgaan met risico's. De treasuryfunctie beoogt dit door op een systematische manier hier uitwerking aan te geven. In het statuut wordt de algehele houding van de PSG ten aanzien van risico omschreven als werken met een laag risicoprofiel en risicomijdend. Hierbij is beleggen en lenen slechts bij uitzondering en alleen met goedkeuring van de raad van toezicht aan de orde. De PSG maakt geen gebruik van derivaten.

Ten aanzien van de kasstroom prognose blijft de PSG bij haar uitgangspunt ook in de toekomst een zo laag mogelijke kasstroom te hanteren.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen op de rentemarkt is overwogen bij een negatieve rente een andere vorm van het onderbrengen van de geldstromen te ontwikkelen. Vooralsnog lijkt dit voor de huisbankier niet aan de orde en dus overweegt de PSG ook niet tot beleggen over te gaan.

Wel is gekeken naar de periode waarin nog geen nieuw beleid is ontwikkeld waaraan grote investeringen zijn gekoppeld om de middelen bij meerdere banken onder te brengen.

A6.6 Verslag raad van toezicht PSG 2017

In het verslagjaar heeft de raad haar wettelijke taken uitgevoerd. Zij heeft het jaarverslag over 2016 en de begroting voor 2018 goedgekeurd. Ook heeft de raad van toezicht de bestuurder geadviseerd over diverse aangelegenheden zoals over de relatie tot de CMR, met betrekking tot het meerjarige onderhoudsplan en het huisvestingsbeleid.

Verder heeft zij erop toegezien dat de bestuurder de op hem rustende wettelijke verplichtingen heeft nageleefd en de Code Goed OnderwijsBestuur heeft nagevolgd. De voorzitter van de raad heeft regelmatig overleg met de directeur-bestuurder waarin lopende zaken worden afgestemd.

De raad heeft op basis van alle informatie die zij aangereikt heeft gekregen de conclusie getrokken dat de middelen van de school rechtmatig zijn verworven en rechtmatig en doelmatig zijn aangewend. Ook is de raad verantwoordelijk voor de keuze van de nieuwbenoemde accountant van de organisatie.

Ook in 2017 heeft de raad van toezicht, in casu de remuneratiecommissie, een functioneringsgesprek gehouden met de bestuurder. Het verslag van de commissie was aanleiding tot verlenging van de benoeming, waarbij in overeenstemming met de wet- en regelgeving, de aanstelling overging in een aanstelling voor onbepaalde tijd.

In overleg met de CMR is met name stilgestaan bij de vraag of zij – naar haar mening – haar werkzaamheden goed kan uitvoeren en welke eventuele belemmeringen zij daarbij aantreft of heeft aangetroffen. Dit overleg was gericht op een versterking van het functioneren van zowel de CMR als van de raad van toezicht. In het kader van de wet versterking bestuurskracht heeft de raad van toezicht samen met de CMR de vergaderfrequentie naar twee keer per jaar verhoogd.

De raad van toezicht vindt het belangrijk contact te hebben met de schoolleiding en betrokkenheid bij de scholen van de PSG. Schoolbezoeken staan dan ook regelmatig op de agenda. Ook heeft zelfevaluatie plaatsgevonden en worden congressen bezocht door de raadsleden.

B. Jaarrekening 2017

B1 Balans per 31 december

Tabel B1 Balans per 31 december

(Na resultaatbestemming)

	31 dec 2017		31 dec 2016	
Activa (B5)	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		2.900.070		2.787.083
Vlottende activa				
Vorderingen	1.495.133		1.057.443	
Liquide middelen	11.866.078		11.873.305	
		13.361.211		12.930.749
Totaal Activa		16.261.281		15.717.832
Passiva (B7)		€		€
Eigen vermogen		8.473.808		8.155.973
Voorzieningen		3.514.092		3.119.528
Kortlopende schulden		4.273.381		4.442.331
Langlopende schulden		0		0
Totaal passiva		16.261.281		15.717.832

Het saldo van de vaste activa is met een bedrag van € 112.987,- toegenomen. Dit is het verschil tussen de investeringen, een bedrag van € 820.890,- en de afschrijvingen, een bedrag van € 698.993,-. Daarnaast heeft er in het jaar 2017 een desinvestering in laptops plaats gevonden voor een bedrag van € 8.910,-.

De stand van de liquide middelen is nagenoeg gelijk gebleven. Er was een kleine afname van ongeveer € 7000,-. De personeelsvoorzieningen zijn voornamelijk toegenomen doordat het saldo van de gespaarde persoonlijke budgetten € 200.084,- hoger is dan op 31 december 2016. Met andere woorden, er is veel gespaard maar weinig opgenomen. Bij het spaarverlof is € 39.057,- aan de voorziening onttrokken.

De onderhoudsvoorziening is enerzijds gebaseerd op een, door een bureau opgesteld meerjarig onderhoudsplan en anderzijds op het plan huisvestingsbeleid 2018-2025. In meerjarig perspectief moet deze voorziening dekkend zijn voor het onderhoud van alle scholen van de PSG. In het jaar 2017 is aan deze voorziening € 117.700,- onttrokken en € 406.465 gedoteerd, waardoor de voorziening met € 288.765,- is toegenomen.

B2 Staat van Batenenlasten

Kernactiviteiten

De Stichting Purmerendse ScholenGroep voert het bestuur en beheer over de PSG, een brede scholengroep met zes scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief Lwoo en Pro. Het onderwijsaanbod bestaat uit praktijkonderwijs, mavo, vmbo-basisberoepsgericht en kaderberoepsgericht, havo, vwo, gymnasium en een internationale schakelklas. Op stichtingsniveau zijn drie denominaties verenigd: de openbare, de interconfessionele en de algemeen bijzondere. In het jaar 2017 ontving de stichting € 37.758.278 aan batenen waren de kosten € 37.443.922. Het resultaat bedroeg € 317.835,-

Tabel B2 Staat van Baten en lasten

	Realisatie 2017		Begroting 2017		Realisatie 2016	
	€	€	€	€	€	€
Baten (B10)						
Rijksbijdragen	36.480.990		34.886.626		34.739.060	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	128.523		21.947		20.989	
Baten werk i.o.v. derden	50.968		40.000		41.725	
Overige baten	1.097.797		1.013.612		1.820.034	
Totaal baten		37.758.278		35.962.185		36.621.807
Lasten (B11)						
Personele lasten	29.492.313		27.010.466		27.461.174	
Afschrijvingen	698.993		725.000		701.079	
Huisvestingslasten	2.774.939		3.042.284		3.697.448	
Overige instellingslasten	4.477.676		5.184.436		4.103.541	
Totaal lasten		37.443.922		35.962.186		35.963.243
Saldo baten en lasten		314.356		-1		658.565
Financiële baten en lasten		3.479		1		24.265
Netto resultaat (C)		317.835		-		682.830

B3 Kasstroomoverzicht

Tabel B3 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	31 dec 2017		31 dec 2016	
	€	€	€	€
Resultaat (saldo baten en lasten (B2))		314.356		658.565
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen (B8)	698.993		701.079	
- mutaties voorzieningen	394.564		-927	
		1.093.557		700.152
Veranderingen in vlottende middelen				
- vorderingen	-437.690		174.911	
- schulden	-168.950		-1.088.554	
		-606.640		-913.643
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		801.273		445.074
ontvangen interest	3.479		24.265	
betaalde interest	-		-	
buitengewoon resultaat	-		-	
		3.479		24.265
Kasstroom uit operationele activiteiten		804.753		469.340
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-811.980		-733.038	
Totaal kasstroom uit inv.activiteiten		-811.980		-733.038
Mutatie liquide middelen		-7.228		-263.699

Toelichting op kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. De PSG houdt geen vreemde valuta aan.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De PSG kent geen transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zoals financiële leasing.

B4 Grondslagen voor waardering activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardiging prijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Schattingen

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar het onderdeel "Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa" in de grondslagen voor waardering activa en passiva.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. Voor de categorieën technische apparatuur, audiovisuele apparatuur en leer- en hulpmiddelen is de activering grens bepaald op € 1.500.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingstermijnen en percentages van de onderscheiden categorieën zijn de navolgende:

1. Schoolmeubilair	20 jaar	5%
2. Kantoormeubilair	15 jaar	7%
3. Technische installaties	10 jaar	10%
4. Netwerkbekabeling	10 jaar	10%
5. Leer & hulpmiddelen/overige inventaris	10 jaar	10%
6. Noodlokalen	7 jaar	14%
7. Kleding lockers	7 jaar	14%
8. Audiovisuele apparatuur	5 jaar	20%
9. Hard en software	4 jaar	25%

Financiële vaste activa

De PSG houdt geen effecten aan met als doel deze langer dan een jaar aan te houden en heeft ook geen andere vormen van deelneming in groepsmaatschappijen. Voor onderwijsinstellingen geldt dat rijks gelden niet

risicodragend belegd mogen worden en dat er altijd sprake moet zijn van hoofdsomgarantie, zodanig dat de rijksbijdrage onverkort beschikbaar blijft. De PSG voldoet aan deze voorwaarden opgenomen in de rijksregeling 'Beleggen en belenen'.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorraden

De PSG heeft geen eigen boekenfonds en bezit ook geen handelsvoorraden of voorraden van goederen die van enige waarde zijn, dat deze op balans geactiveerd moeten worden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening groot onderhoud

Op basis van de nominale waarden wordt de voorziening gevormd. De basis van de berekening is het meerjaren onderhoudsplan en het huisvestingsplan 2018 – 2025 dat door de bestuurder is vastgesteld. Een externe partij stelt dit op voor de afdeling huisvesting.

Voorziening jubilea

Voor de te verwachten jubileumuitkeringen is een voorziening gevormd op basis van een schatting van de contante waarde van de verplichtingen per balansdatum. Deze schatting is tot stand gekomen door het vermenigvuldigen van het aantal FTE per balansdatum met de gemiddeld per FTE geschatte netto contante waarde van ad. € 600,-.

Personeelsvoorziening spaarverlof

Voor de gespaarde verlofuren is een voorziening gevormd op basis van de in de cao-VO vermelde normbedragen en de gespaarde verlofuren.

Personeelsvoorziening persoonlijk budget

Voor de gespaarde verlofuren is een voorziening gevormd op basis van de GPL en de gespaarde verlofuren.

Overige personeelsvoorziening

Onder overige personeelsvoorziening wordt het risico voor wachtgeld opgenomen tegen nominale waarde van de te verwachten toekomstige uitkeringen.

Schulden

De schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Leasing

De PSG maakt geen gebruik van financial of operationele leasing.

B5 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Giften

Indien baten worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, worden deze gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het

desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingwijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basispremies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. De premies worden (rekening houdend met de werknemersbijdrage) verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug-storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

B6 Financiële instrumenten en risicobeheersing

Prijrisico

De PSG is locatie gebonden en loopt geen valuta en marktrisico.

Rente- en kasstroomrisico

De PSG loopt minimaal rente- en kasstroomrisico over de rentedragende vorderingen en kortlopende schulden, omdat er geen financiële vaste activa en effecten aangehouden worden (wel liquidemiddelen) en ook geen rentedragende langlopende schulden aangegaan zijn (bijvoorbeeld bij kredietinstellingen).

Kredietrisico

De PSG heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De PSG maakt gebruik van meerdere banken om, voor zover noodzakelijk, over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

B7 Activa

Materiële Vaste Activa

De in de balans opgenomen materiële vaste activa zijn onderverdeeld in gebouwen & terreinen en in inventaris & apparatuur. De onder gebouwen en terreinen opgenomen posten betreft een bedrag van € 1 voor het schoolgebouw WJ Bladergroen dat in beheer van de Purmerendse ScholenGroep gebouwd is. De post inventaris & apparatuur bestaat uit investeringen in kantoor en schoolmeubilair, in computers, technische en audiovisuele apparatuur en tot slot in leer- en hulpmiddelen. Het overige bestaat met name uit investeringen in digitale leermiddelen. De desinvesteringen hebben betrekking op overgenomen laptops door vertrekkende medewerkers.

Tabel 13: Materiële Vaste Activa

Materiele vaste activa PSG 2017	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Andere vast bedrijfsmiddelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 jan 2017				
verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1	5.295.191	-	5.295.192
Cumulatieve waardeverminderingen	-	2.508.109	-	2.508.109
Boekwaarden	1	2.787.082	-	2.787.083
Mutaties 2017				
investeringen	-	820.891	-	820.891
desinvesteringen	-	8.910	-	8.910
afschrijvingen	-	698.993	-	698.993
Saldo	-	112.987	-	112.987
Stand per 31 dec 2017				
verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1	6.107.171	-	6.107.172
cumulatieve waardeverminderingen	-	3.207.102	-	3.207.102
Boekwaarden	1	2.900.069	-	2.900.070

Liquide middelen

De liquide middelen worden aangehouden bij Nederlandse banken (Rabobank en ABN-AMRO bank) en staan ter vrije beschikking van de stichting.

Tabel 15: Liquide middelen

Liquide middelen PSG 2017	31 dec 2017	31 dec 2016
	€	€
Kasmiddelen	12.527	9.256
Tegoeden op bankrekeningen	11.853.551	11.864.049
	11.866.078	11.873.305

Vorderingen

Het bedrag van de vorderingen is op 31 december 2017 hoger dan op 31 december 2016. Enerzijds heeft dit te maken met een hogere debiteurenstand en anderzijds heeft dit betrekking op een hoger overlopende activa. De vordering op OWZ/EZ heeft betrekking op ISK-leerlingen. In het vierde kwartaal zijn er te weinig leerlingen

aangemeld. Dit wordt gecorrigeerd.

Tabel 14: Vorderingen

Vorderingen PSG 2017	31 dec 2017		31 dec 2016	
	€	€	€	€
Debiteuren		234.570		96.434
Vorderingen OCW/EZ		92.850		-
Studenten/deelnemers/cursisten		137.843		147.398
Overige vorderingen		9.996		9.635
Vooruitbetaalde kosten	1.010.906		785.519	
Overige overlopende activa	8.968		18.457	
Overlopende activa		1.019.875		803.976
		<u>1.495.133</u>		<u>1.057.443</u>
kortlopend deel < 1 jaar		1.495.133		1.057.443
langlopend deel > 1 jaar		-		-
De reële waarde van de vorderingen benaderen de boekwaarde van de vorderingen				

B8 Passiva

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen van de PSG bestaat uit een algemene reserve, een bestemmingsreserve schoolboeken en de bestemmingsreserve personeel (Publiek). Niet-publiek vermogen, ook wel privaat vermogen genoemd, heeft de PSG niet. De bestemmingsreserve is in 2009 gevormd en komt voort uit het positieve resultaat op de subsidie 'gratis schoolboeken' en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Tabel 16: Eigen vermogen

Eigen vermogen PSG 2017	stand per 1 jan 2017	resultaat 2017	stand per 31 dec 2017
	€	€	€
Algemene Reserve			
Algemene Reserve	5.856.461	414.212	6.270.673
Bestemmingsreserve (Publiek)			
schoolboeken	748.015	75.623	823.638
Bestemmingsreserve			
Bestemmingsreserve personeel (Publiek)	1.288.673	-	1.288.673
Bestemmingsreserve project Zeppelin Da Vinci	172.000	-172.000	-
Bestemmingsreserve project Digitalisering	90.825		90.825
Totaal	8.155.973	317.835	8.473.808

De RJ660 schrijft voor dat de ontvangen gelden, conform de beschikking, ten gunste van het resultaat van het lopende boekjaar komen en dat de kosten voor de huur naar rato over de huurperiode verdeeld worden. Het positieve resultaat is bestemd voor het moment dat de regeling ophoudt te bestaan.

Bestemmingsreserve personeel is bestemd voor inzet extra personeel ten behoeve van professionalisering, ontwikkelingen innovatie.

Het project Zeppelin van het Da Vinci College is afgerond. De middelen zijn vrijgefallen en toegevoegd aan de algemene reserve. De bestemmingsreserve publiek bestaat uit het gedeelte van het boekengeld dat voor S17-18 ten laste van 2018 komt. Deze reserve was € 748.015. Het nieuwe boekengeld is € 823.638. Het verschil van

€ 75.623 wordt ten laste van de algemene reserve gebracht. Bestemmingreserve project digitalisering is ter dekking van het tekort aan de leermiddelen bij de transitie van gratis leermiddelen naar digitale middelen. Het eigen vermogen neemt toe met het nettoresultaat, zoals staat in het hoofdstuk B15 Resultaat bestemming.

Voorzieningen (Zie tabel 17 pagina 29)

De voorziening personeel dient onder andere ter dekking van de loonkosten van personeel, dat gebruik maakt van spaarverlof. Jaarlijks wordt de voorziening geactualiseerd. De voorziening spaarverlof betreft een oude regeling waarvoor geen uren meer kunnen worden gespaard. In 2017 is € 39.057,- aan kosten voor verlof onttrokken aan de voorziening. De opgebouwde rechten vertegenwoordigen een waarde van € 196.192,-. De rechten zijn gewaardeerd tegen de normbedragen per uur.

Met ingang van het schooljaar 2014/2015 bestaat voor elk personeelslid de mogelijkheid om het persoonlijk budget (50 uur per fte) te sparen. Op 31 december was cumulatief € 590.106,- gespaard. De rechten van het persoonlijk budget zijn gewaardeerd op basis van de GPL-normen die voor de bekostiging gelden. De voorziening personeel dient tevens om toekomstige jubilea uitkeringen te dekken. De berekende waarde hiervan is ultimo 2017 gelijk aan € 237.512,-. In 2017 is € 39.071,- aan uitbetaalde uitkeringen onttrokken aan de voorziening jubilea uitkeringen, een bedrag van € 50.383,- is gedoteerd.

Tabel 17: Overzicht voorzieningen per balansdatum

PSG Voorzieningen 2017	Voorzieningen					Totaal
	Personeelsvoorzieningen				Overige	
	Jubileum	Pers. Budget	Overig	Spaarverlof	Onderhoud Gebouwen	
Stand per 1 januari 2017	€ 226.200	€ 390.022	€ 66.540	€ 235.249	€ 2.201.516	€ 3.119.528
Dotaties	€ 50.383	€ 202.917	€ 0	€ 0	€ 406.465	€ 659.765
Vrijval						€ 0
Onttrekkingen	-€ 39.071	-€ 2.833	-€ 66.540	-€ 39.057	-€ 117.700	-€ 265.200
Stand per 31 december 2017	€ 237.512	€ 590.106	€ 0	€ 196.192	€ 2.490.282	€ 3.514.092
Kortlopend deel < 1 jaar			€ 0		€ 1.477.737	€ 1.477.737
Langlopend deel > 1 jaar	€ 237.512	€ 590.106		€ 196.192	€ 1.012.545	€ 2.036.355

Met ingang van 1 januari 2015 de organisatie ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van gebouwen en de (onderwijskundige) aanpassingen. Voor het realiseren van dit onderhoud maken we gebruik van een meerjarig onderhoudsplan welke door een gecertificeerd bureau is opgesteld. Daarnaast is in december 2017 het huisvestingsplan 2018-2025 opgesteld. In dit plan wordt een doorkijk gegeven naar de gewenste situatie in het jaar 2026. De hoofdgedachte van dit plan is om vanaf dit moment een unilocatie te betrekken, waarin alle PSG-scholen worden ondergebracht. Momenteel wordt dit plan besproken met de gemeente.

Omdat het jaar 2026 nog ver weg ligt moeten we in de tussenliggende tijd de huidige gebouwen blijven onderhouden. Hiervoor is een voorziening gevormd. Deze voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud van gebouwen en op een omvangrijke interne aanpassing in het Jan van Egmond. Daarnaast houden we rekening met de situatie na 2026, want ook de geplande nieuwe gebouwen zullen om onderhoud vragen. Concreet hebben we met drie situaties te maken. Ten eerste de komende 10 jaar waarbij het planmatig onderhoud voor alle gebouwen gelieerd zal zijn aan het opgestelde onderhoudsplan. Ten tweede de situatie vanaf 2027 tot en met 2036 jaar waarin het onderhoud van de drie scholen zonder nieuwbouw nog gelieerd zal zijn aan het onderhoudsplan. En tenslotte een raming van de onderhoudskosten van de nieuw te bouwen scholen. De totaal geraamde kosten voor onderhoud komen voor de komende 20 dan uit op € 10.330.817,-. Rekening houdend met de huidige voorziening, die € 2.201.516,- (zie onderstaande tabel) bedraagt, zal dit om een jaarlijkse dotatie van € 406.465,- vragen.

Kortlopende schulden

De schulden met betrekking tot belastingen en premies hebben betrekking op de nog af te dragen inhoudingen over de maand december. De afdracht hiervan vindt begin volgend kalenderjaar plaats. Dit geldt ook voor de schulden ter zake van de pensioenen. De post vooruit ontvangen termijnen betreffen de

gefactureerde ouderbijdragen voor school- en ouderfonds, die betrekking hebben op een heel schooljaar en in het nieuwe kalenderjaar tot uitgaven leiden.

Tabel 18: Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31 dec 2017		31 dec 2016	
	€	€	€	€
Crediteuren		642.480		765.805
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.247.631		1.246.380
Schulden terzake pensioenen		345.676		282.356
Vorderingen personeel		3.935		-
Vooruitontvangen termijnen ouderbijdragen	502.599		461.573	
Ouderfonds	75.778		85.702	
Vakantiegeld en -dagen	875.479		896.375	
Bindingstoelage	85.633		94.527	
Accountants- en adm.kosten	39.322		52.740	
Subsidies OCW	183.242		205.084	
Overige subsidiebedragen	835		43.045	
Overige overlopende passiva	270.770		308.744	
Overlopende passiva		2.033.659		2.147.790
Totaal kortlopende schulden		4.273.381		4.442.331

B9 Overzicht van geormerkte subsidies OCW (Model G)

Dit jaar is er twee keer vaker een lerarenbeurs aangevraagd dan in voorgaande jaren. Verder is er naast een zomerschool ook een lenteschool georganiseerd.

Tabel 19: Model G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing €	Ontvangen t/m vorig verslagjaar €	Lasten t/m vorig verslagjaar €	Stand begin verslagjaar €	Ontvangst in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Vrijval niet besteed verslagjaar €	Stand ultimo verslagjaar €	Prestatie is ultimo verslag jaar conform de subsidiebeschikking	
	kenmerk	datum									uitgevoerd en afgerond	niet geheel afgerond
Lerarenbeurs	775034-1	20-09-16	91.747	91.747	38.228	53.519	0	53.519	0	0	x	
Lerarenbeurs	779794-1	22-11-16	14.867	14.867	6.194	8.672	0	8.672	0	0	x	
Lerarenbeurs	838580-1	14-04-17	1.462			0	1.462	1.462		0	x	
Lerarenbeurs	851975-1	20-09-17	109.722			0	109.722	45.717		64.004		x
Lerarenbeurs	856845-1	21-11-17	-6.429			0	-6.429	-2.679		-3.750		x
Zomerschool	702157-1	20-05-15	83.200	83.200	0	83.200	0	0		83.200	x	
Lente- en Zomerschool	LENZO17089	09-05-17	34.000			0	34.000	28.810	5.190	0	x	
			328.567	189.813	44.422	145.391	138.754	135.501	5.190	143.454		

B10 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Devolgende onderwerpen vallen onder de zogenaamde niet uit de balans blijvende verplichtingen: het eigen risico wachtgeld.

- Met ingang van 1 januari 2007 zijn de scholen niet langer verplicht aangesloten bij het Participatiefonds. De scholen zijn vanaf die datum voor een deel eigen risicodragers voor de kosten van wachtgelduitgaven.
- Volgens de OCW-regeling "Onvoorzien gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" van 10 maart 2005, kenmerk WJZ-2005/54063802, gewijzigd per 1 december 2005 met kenmerk VO/F-2006/1768, heeft het bevoegd gezag een vordering op de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ter hoogte van de op dat moment bestaande schuld aan het personeel in verband met:
  - de tot en met december opgebouwde bruto vakantie-aanspraken op grond van artikel 11 juncto bijlage 2 van het kaderbesluit rechtspositie VO;
  - de over de maand december door het bevoegd gezag verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing verbonden aan salarisbetalingen op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Artikel 5, 2^e lid, bedraagt de vordering ten hoogste 7,5% van de personele bekostiging ter hoogte van € 2.121.846.

Meerjarige financiële verplichtingen voor de totale looptijd van de verplichtingen, zijn aangegaan voor: schoonmaak, onderhoud van de terreinen en software (licenties). De totale looptijd is korter dan 5 jaar. De verplichtingen korter dan een jaar bedragen: € 3.484.000 inclusief BTW. Er zijn geen verplichtingen langer dan een jaar.

B11 Baten

Rijksbijdragen OC&W

De totale lumpsum vergoeding (inclusief vermindering uitkeringen) is uitgekomen op € 31.674.721,- Dit is € 1.067.254,- meer dan in 2016. De niet geormerkte subsidies OCW zijn uitgekomen op € 4.313.022,- ten opzichte van € 3.879.693,- in 2016. Het bedrag is hoger geworden als gevolg van de maatwerkbekostiging nieuwkomers (ISK) en de verhoging Prestatiebox. De Rijkssubsidies, die via het Samenwerkingsverband ontvangen zijn, zijn € 241.347,- hoger dan in 2016.

Tabel 20: Rijksbijdrage OC&W

Rijksbijdragen OCW	2017		Begroting 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
Rijksbijdrage OCW		31.674.721		30.798.198		30.607.467
Geoomerkte subsidies OCW		-		-		-
Niet geoomerkte subsidies OCW	4.313.022		4.088.428		3.879.693	
Subsidies via Samenwerk.verband	493.246		0		251.899	
Overige subsidies OCW		4.806.268		4.088.428		4.131.592
Totaal rijksbijdragen OCW		36.480.989		34.886.626		34.739.060

Overige baten

Onze overige bijdragen bestaan grotendeels uit de bijdrage van ouders. Deze bijdragen worden gebruikt voor allerlei extra onderwijsactiviteiten zoals werkweken, excursies, sport en kunstklassen, etc.

Tabel 21: Overige baten

Overige baten	Exploitatie 2017	Begroting 2017	Exploitatie 2016
	€	€	€
Verhuur	50.731	47.000	56.514
Detachering personeel	23.516	20.484	42.340
Ouderbijdragen	957.572	916.128	891.620
Correcties voorgaande jaren	-	-	820.509
Overige	65.977	30.000	9.050
Totaal overige baten	1.097.797	1.013.612	1.820.034

B12 Lasten

Personele lasten

De totale personele lasten, lonen en overige personele lasten bedragen in 2017 €29.492.313,- ten opzichte van € 27.461.174,- in 2016. De personele lasten zijn € 2.481.847,- hoger dan de begroting 2017.

De redenen van deze toename zijn: een reguliere stijging van de loonkosten, een eenmalige uitkering en een stijging pensioenpremies en uitbreiding van de formatie als gevolg van een toename van het aantal leerlingen en een toename in de Rijksbijdrage (meer mogelijkheid tot inzetten van formatie).

Daarnaast was er in de begroting 2017 een bedrag van € 895.000,- gereserveerd onder de noemer project- en onderwijsinnovatiegelden. Ten tijde van het opstellen van de begroting was nog niet volledig uitgekristalliseerd hoe deze innovaties vorm zouden krijgen. Wel was bekend dat ze betrekking zouden hebben op gepersonaliseerd onderwijs en op verder digitalisering van het onderwijs. Uiteindelijk zijn de innovaties ter hand genomen met behulp van de inzet van eigen, vaste medewerkers. Dit verklaart mede de overschrijding van de personeelskosten.

Tabel 22: Personele lasten (exclusief RvT)

Personeelslasten	2017		Begroting 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
Bruto lonen en salarissen	21.441.268		24.263.179		20.832.647	
Sociale lasten	2.741.020				2.663.805	
Pensioenpremies	2.998.040				2.462.740	
Lonen en salarissen		27.180.328		24.263.179		25.959.192
Dotaties Personele voorzieningen	253.300		250.000		244.261	
Onttrekking Personele voorzieningen	-108.961		-		-75.770	
Personeel niet in loondienst	1.901.674		92.300		1.125.953	
Overig	767.512		2.404.986		772.795	
Overige personele lasten		2.813.524		2.747.286		2.067.238
Totaal personele lasten		29.993.852		27.010.466		28.026.431
Verhaalde loonkosten (-/-)		-378.520		-		-397.729
Uitkeringen (-/-)		-123.019		-		-167.527
Totaal personele lasten		29.492.313		27.010.466		27.461.174

Afschrijvingen

De afschrijvingen materiële vaste activa zijn te verdelen in gebouwen & terreinen enerzijds en inventaris & apparatuur anderzijds. De afschrijvingen zijn lager dan begroot doordat een aantal investeringen in 2017 niet heeft plaatsgevonden. Tevens hebben de investeringen gedurende het jaar plaatsgevonden, terwijl bij de begrote last is uitgegaan van activering aan het begin van het jaar. De werkelijke afschrijvingen zijn vergelijkbaar met het voorgaande jaar.

Tabel 23: Afschrijvingen

Afschrijvingen	Exploitatie 2017	Begroting 2017	Exploitatie 2016
	€	€	€
Materiële vaste activa	698.993	725.000	701.079
Totaal afschrijvingen	698.993	725.000	701.079

Huisvestingslasten

De Huisvestingskosten zijn € 267.345,- lager uitgekomen dan begroot. Daarnaast zien we een groot verschil met het jaar 2016. In dit jaar waren de huisvestingskosten € 922.509,- lager dan in 2016. Dit verschil wordt verklaard door het feit dat in het jaar 2016 de huisvesting van SG Nelson Mandela is aangepakt. De huisvesting ontwikkelt zich conform de begroting met uitzondering van het planmatig onderhoud. Dit onderhoud is enigszins achtergebleven bij de planning en doorgeschoven naar latere jaren. Om deze reden is er in de onderhoudsvoorziening meer gedoteerd en minder onttrokken (zie ook de onderbouwing bij de voorzieningen).

Tabel 24: Huisvestingslasten

Huisvestingslasten	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Huur	164.680	128.500	135.512
Klein onderhoud	709.640	775.428	333.022
Planmatig onderhoud	117.700	407.572	1.343.378
Preventief onderhoud	-	-	51.924
Energie en water	519.156	544.100	550.645
Schoonmaakkosten	800.882	806.200	795.866
Heffingen	88.751	95.400	94.272
Overige	85.366	81.000	131.712
Dotatie onderhoudsvoorziening	288.765	204.084	261.117
Totaal huisvestingslasten	2.774.939	3.042.284	3.697.448

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten exclusief de bijdragen van de ouders, betreffen alle overige kosten die gemaakt zijn. Deze kosten vallen € 706.760,- lager uit dan begroot. Het verschil komt voornamelijk tot stand door de innovatiekosten (projecten correctie uit voorgaande jaren) op andere (personele) wijze in te vullen. De kosten voor ICT zijn hoger dan begroot, maar afgenomen ten opzichte van 2016. De overschrijding van de begroting heeft voornamelijk te maken met een gewenste besparing die niet realiseerbaar is.

Tabel 25: Overige instellingslasten

Overige instellingslasten	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Administratie en beheerslasten	963.573	1.051.854	869.430
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.037.688	1.985.873	1.862.494
Kosten ICT	513.381	335.000	530.691
Projecten, innovatie	37.210	895.581	-
Kosten t.l.v. ouderbijdragen	925.824	916.128	840.926
Totaal overige instellingslasten	4.477.676	5.184.436	4.103.541

Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

Tabel 26: Accountantshonoraria

Specificatie honorarium	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Onderzoek van de jaarrekening	44.312	60.000	45.825
Andere controleopdrachten	-	-	-
adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controlediensten	5.022	-	-
Accountantslasten	49.334	60.000	45.825

B13 Financiële baten en lasten

De rentebaten vallen lager uit doordat de spaarrentes in 2017 verder zijn gedaald. De inkomsten voor het jaar 2017 bedragen € 3.479,-.

Tabel B13: Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Rentebaten	3.479	1	24.265
Rentelasten	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	3.479	1	24.265

B14 Wet Normering Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Purmerendse ScholenGroep. Het voor Purmerendse ScholenGroep toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 153.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E, complexiteitspunten per criterium: gemiddelde totale baten 6, gemiddeld aantal leerlingen 3 en gewogen onderwijssoorten 4.

Per 1 januari 2016 zijn de verlaagde sectorale WNT-normen voor de onderwijssectoren vervangen door bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken. De uitgangspunten van de regeling zijn eenvoud, transparantie en controleerbaarheid. De regeling, die in overleg met de onderwijssectoren is opgesteld, is op 17 november 2015 gepubliceerd in de Staatscourant. De overheid heeft in overleg met de onderwijssectoren gewerkt aan een regeling met instellingscriteria die een koppeling leggen met de bestuurlijke complexiteit van de instelling. Het betreft de criteria 'totale baten', 'aantal leerlingen, deelnemers of studenten' en 'aantal gewogen onderwijssoorten of -sectoren'. Op ieder criterium kan een aantal complexiteitspunten worden behaald. Het totale aantal complexiteitspunten is bepalend voor de indeling in een bezoldigings- klasse met een daaraan gekoppelde maximum bezoldiging. De bestuurlijke complexiteit van de instellingen wordt daarmee leidend voor de maximum bezoldiging van de bestuurder. De PSG heeft geen functionarissen waarbij de totale bezoldiging méér dan de van toepassing zijnde WNT-norm bedraagt, waarbij de WNT-norm zodig is herkend op basis van een dienstverband korter dan een vol jaar en/of een dienstverband lager dan een voltijdsdienstverband.

Tabel: Wet normering Topinkomens, Toezichthouders

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	drs. C.J. Schouten MBA
Functiegegevens	Directeur bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.349
Beloningen betaalbaar op termijn	16.966
Subtotaal	127.315
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	153.000
minus onverschuldigd betaald bedrag	
Totale bezoldiging 2017	127.315

Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.988
Beloningen betaalbaar op termijn	14.599
Totale bezoldiging in 2016	130.587

Tabel 26: Wet normering Topinkomens, Toezichthouders

Toezichthouders

Bedragen x € 1	M.J.P. Hofstede MBA MMI RM	mr. A.R.M. van Deuzen	ing. G.J.C.P. Karhof	drs. S.M. Kröner-Roos	drs. V.B. Schönbach
Functiegegevens	Voorzitter RVT	Lid RVT	Secretaris RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12

Bezoldiging					
Bezoldiging	11.733	7.448	8.235	7.925	8.009
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.950	15.300	15.300	15.300	15.300
minus onverschuldigd betaald bedrag					
Totale bezoldiging	11.733	7.448	8.235	7.925	8.009

Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.263	6.842	5.493	5.243	6.842
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totale bezoldiging in 2016	10.263	6.842	5.493	5.243	6.842

Bedragen x € 1	M.P.M. Harlaar-Bot	A.A.C.M. Brummeluis	C.A. de Bondt	drs. C.A.M. de Meij	M. Koelewijn
Functiegegevens	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	21/6-31/12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging					
Bezoldiging	6.415	786			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.300	8.132			
minus onverschuldigd betaald bedrag					
Totale bezoldiging	6.415	786			

Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/9-31/12		1/1-31/8	1/1-31/8	1/9-23/11
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	2.333		3.337	0	1.430
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totale bezoldiging in 2016	2.333		3.337	0	1.430

Voor de toezichthouders zijn de bedragen opgenomen die daadwerkelijk in het jaar 2017 zijn uitgekeerd.

B15 Bestemming van het resultaat

In de begroting was geen vermogensopbouw verwerkt. De vermogensopbouw bestaat uit de toevoeging van het resultaat aan het eigen vermogen. Het resultaat is positief. De stand van het Bestemmingsfonds (publiek) is gelijk aan de kosten voor de schoolboeken over de periode januari t/m juli 2018 die in de boekhouding opgenomen zijn in het saldo van de overlopende activa.

Tabel 5.1: Netto resultaat 2017 ten opzichte van de begroting en 2016

Netto resultaat 2017 (t.o.v. begroting)	realisatie 2017	Begroting 2017	realisatie 2016
	€	€	€
Totaal baten	37.758.278	35.962.185	36.621.807
Totaal lasten	37.443.922	35.962.186	35.963.243
Saldo baten en lasten	314.356	-1	658.565
Financiële baten en lasten	3.479	1	24.265
Netto resultaat	317.835	0	682.830

Tabel 5.2: Resultaatbestemming 2017

Resultaatbestemming 2017	€	€
Netto resultaat 2017		317.835
Algemene reserve		
Onttrekking	0	
Dotatie	414.212	
		414.212
Bestemmingsreserve (publiek)		
Onttrekking	-748.015	
Dotatie	823.638	
		75.623
Bestemmingsreserves		
Onttrekking	-172.000	
Dotatie Reserve project Zeppelin DAV	0	
Dotatie Reserve project Digitalisering	0	
Af:		-172.000
Resultaatbestemming		317.835

B16 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum zijn er geen gebeurtenissen geweest die van materieel belang zijn bij de beoordeling van dit jaarverslag.

B17 Verbonden partijen

De bestuurder van de PSG is lid van het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband bestaat uit 4 besturen uit de regio. Er is geen sprake van deelname in elkaars kapitaal. Het betreft een type 4 samenwerking, volgens wet RJO (Richtlijn Jaarverslag Onderwijs).

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contractonderwijs	Contractonderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelname %
Samenwerkingsverband VO Waterland e.o.	Stichting	Purmerend	Nee	Nee	Nee	Ja	0%

C. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

In de navolgende pagina's is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant integraal opgenomen.

C1 Gegevens over de rechtspersoon en ondertekening

Naam instelling: Stichting Purmerendse ScholenGroep
Adres: Flevostraat 257
Postadres: Postbus 659
Postcode/Plaats: 1442 PX Purmerend

Telefoon: 0299-413366 Bestuursnummer: 40857
Fax: 0299-473509 Brinnummer: 01EO
E-mail: dir@psg.nl

Contactpersoon: drs. C.J. Schouten MBA
Telefoon: 0299-413366
Fax: 0299-473509
E-mail: skc@psg.nl

Purmerend, 20 juni 2018

De heer M.J.P. Hofstede MBA MMI RM,
Voorzitter raad van toezicht

De heer drs. C.J. Schouten MBA,
Directeur-bestuurder

De heer Ing. G.J.C.P. Karhof,
Secretaris, lid van de auditcommissie

De heer mr. A. van Deuzen,
Plaatsvervangend voorzitter

Mevrouw drs S.M. Kröner-Roos RA,
Lid van de auditcommissie

Mevrouw drs. V.B. Schönbach, Lid

Mevrouw D. Brummelhuis, Lid

Mevrouw Ing. M.P.M. Harlaar MBA,
Lid
